

بررسی اثر مشاوره و آموزش والدین بر میزان کورتیزول بزاقی و علایم رفتاری در کودکان و نوجوانان مبتلا به اختلال رفتار تخریبی

دکتر مسعود معتمدی^{۱*}، دکتر عباس عطاری^۲، دکتر منصور سیاوش^۳، دکتر فرشته شکیبایی^۴، دکتر محمد مسعود ازهر^۵، دکتر رضا جعفری هرندی^۶

۱- دستیار روانپزشکی، گروه روانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،

۲- استاد روانپزشکی مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۳- استادیار گروه غدد و متابولیسم، مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم اصفهان

۴- استادیار گروه روانپزشکی کودک و نوجوان، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۵- دکترای علوم تربیتی دانشگاه اصفهان

تاریخ دریافت ۸۶/۳/۷، تاریخ پذیرش ۸۶/۸/۹

چکیده

مقدمه: بررسی ارتباط بین فاکتورهای بیولوژیک و رفتارهای تخریبی در کودکان و نوجوانان دارای اهمیت می‌باشد. رفتارهای ضد اجتماعی، پرخاشگرانه و بزهکارانه در بزرگسالان اغلب در اوایل زندگی شروع می‌شود. کورتیزول پایه یک مشخصه بیولوژیک برای ارزش برای کودکان با اختلال رفتار تخریبی (DBD) می‌باشد. در این مطالعه تاثیر آموزش والدین بر روی کورتیزول پایه کودکان مبتلا به DBD ارزیابی شده است.

روش کار: این مطالعه یک کار آزمایشی بالینی خود شاهد شده می‌باشد که در آن کورتیزول پایه در ۱۹ کودک ۸-۱۳ ساله مبتلا به DBD قبل از درمان (آموزش والدین) و دو ماه بعد از درمان و نمره رفتار تخریبی آنها نیز قبل و بعد از درمان (۲ ماه بعد از آن) با استفاده از چک لیست رفتاری کودکان (CBCL) سنجیده شد. پس از پایان مطالعه مقایسه میزان کورتیزول و نمره رفتار قبل و بعد از آموزش والدین صورت گرفت. اطلاعات به دست آمده از طریق آمار توصیفی و آزمون تی زوج و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شد.

نتایج: میزان کورتیزول بزاق قبل از آموزش والدین $4/6 \pm 7/9$ و بعد از درمان $3/84 \pm 10/46$ نانومول در لیتر بود که اختلاف آن با $p < 0/001$ از نظر آماری معنی‌دار بود و نمره رفتار براساس CBCL نیز قبل و بعد از درمان به ترتیب $72/05 \pm 10/11$ و $49/36 \pm 11/89$ نانومول در لیتر بود که با $p < 0/0001$ معنی‌دار بود. همچنین علایم کودکان با کورتیزول پایه پایین‌تر پاسخ بهتری به درمان آموزش والدین دادند.

نتیجه گیری: آموزش والدین یک روش مؤثر برای اصلاح رفتار در کودکان مبتلا به DBD است و کورتیزول را می‌توانیم به عنوان یک عامل پیش‌گویی کننده رفتار تخریبی هم‌چنین پاسخ به درمان آموزش والدین در کودکان مبتلا به DBD به کار ببریم.

واژگان کلیدی: رفتار تخریبی، کودک، نوجوان، کورتیزول، آموزش والدین

***نویسنده مسئول:** اصفهان، خیابان استانداری، بیمارستان نور، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، صندوق پستی: ۹۹۳-۸۱۴۶۵

E mail: bscr@mui.ac.ir